

נתיים את הכסף (כמטבע זר!) באופן פרטי. כאשר הזכיר ירקוני שזה בניגוד לחוק, השיב גוראל כי זלזול: "זה עני ועד ראשי. אם יהיה צורך, נדך לבית הסוהר ביחד!"

מעל ומתחת לשולחן

ב שלב זה פנה ירקוני לידד מצרפת. מוריס כהן, שהעביר לו, באמצעות חברה פיננסית משווייץ, 300 אלף דולר. אמיר וקדר נסעו לאמריקה ורכשו את הרכיבים הדרושים, כשהם משלמים מיפרעות. כאשר היו בידם הכלים, חזרו ארצה והודיעו לאגף-בינוי-ונכסים כי התקשרו עם שתי חברות בחו"ל ושכרו מהם את הדחפורים.

ב-1 באוגוסט 1974 ביקש האגף מן הרישום על המטבע הור באוצר לאשר הקצבת מטבע לרגבים, בסך 2 מיליון דולר, לשכירת הציוד. המפקח הודיע כי ההקצבה תהיה ממקורות מישרד-הביטחון, וכי יש צורך לקבל רישון-ייבוא מטעם מישרד-העבודה. המפקח גם הודיע כי תשלום דמי-שכירות צריך להתבצע אחרי המצאת אישור מטעם פקיד-השומה על ניכוי-מס במקור.

מישרד-הביטחון פנה למישרד-העבודה וביקש רישון לייבא את הציוד. הבקשה נדחתה. מישרד-הביטחון גם לא המציא אישור של פקיד-השומה, אלא הורה בפשר טות למשלחת שלו בניו-יורק למסור ל-עורכי-הדין פרץ אמיר שני מיליון דולר, באמצעות בנק דיסקונט בניו-יורק, לתשי-לומים תמורת שכירת הדחפורים. מעל 200 אלף דולר שולמו במישרין לפרץ אמיר, להתזרת הסכום שלווה ממוריס כהן. יתרת הסכום שולמה לבעלי-הדחפורים. עבור סכום של 100 אלף דולר, שניתן לאמיר, לא הומצאו קבלות, ואמיר הסביר כי מדור בר בתשלומים מסויימים מתחת לשולחן. שניתן לדבר עליהם בעל-פה בלבד. העיסקה כולה היתה בלתי-רגייה

דה: מישרד-הביטחון שיקם מראש

פרץ אמיר (מאחוריו: ירקוני) התפרצות לדלת פתוחה

בארצות-הברית, כמטבע זר, לשיי קח ודשומיו, עבור שכירת ציוד לשנה וחצי. שייקה השתמש בכסף זה כדי לרכוש את הציוד בארצות-הברית. דמי-שכירות כיסו, למעשה, את מחיר הקנייה — אך הדחפורים לא הפכו רכוש מישרד-הביטחון, ולא נקנו בשמו.

מספטמבר ועד נובמבר 1974 הובאו ארבעה הדחפורים וחלקי-חילוף עבורם. אותה

עת גם הוכנו טיוטות-חזוה עם רגבים, דוגמת החזוה שנעשה עם רוסמאן. למעשה לא הוכן כלל חזוה חדש. פקיד מישרד-הביטחון פשוט לקחו את העתק החזוה הקודם עם רוסמאן, והכניסו בו תיקונים בכתב-ידם, בהתאם למה שהוסי כס עם שייקה.

אולם עד היום הזה לא חתם מישרד-הביטחון על החזוה הזה — שהוא הכספים הכייערי לעיסקה כולה.

עובדה זו עשויה עתה לצוץ בהתדיינות המשפטית, אם ינסה מישרד-הביטחון להתחמק מאחריותו לעיסקה. בינתיים הודיעה רגבים כי החברה שי קנתה את הציוד היא חברה הרשומה בפאנמה, בשם טכניק אנד אינדוסטרי. פרץ אמיר המציא מיכתב של אחד בשם ג'קסון, המתגורר בשווייץ, שהוא נציג החברה הפאנמית בשווייץ, והממנה את פרץ אמיר לנציגו בישראל.

לשם מה נכנסה לעסק חברה מיסותרית זו?

לדברי ירקוני: בין המפרעות ששילם מישרד-הביטחון על-חשבון השכירות, ובין הסכומים ששולמו עבור רכישת הדחפורים, נוצר פער של כ-350 אלף דולר. את הכסף הזה המציאה החברה הפאנמית, ועל כן היא בעלת הציוד. החברה הפאנמית היא "אנונימית" —

השולם הזה

חושף את כל פרטי הפרשה

שבה נתן מישרד-הביטחון גושפוקה להפרת חוק.

הברחות-מטבע, התחמקות ממס וציפצוף על כל נוהל

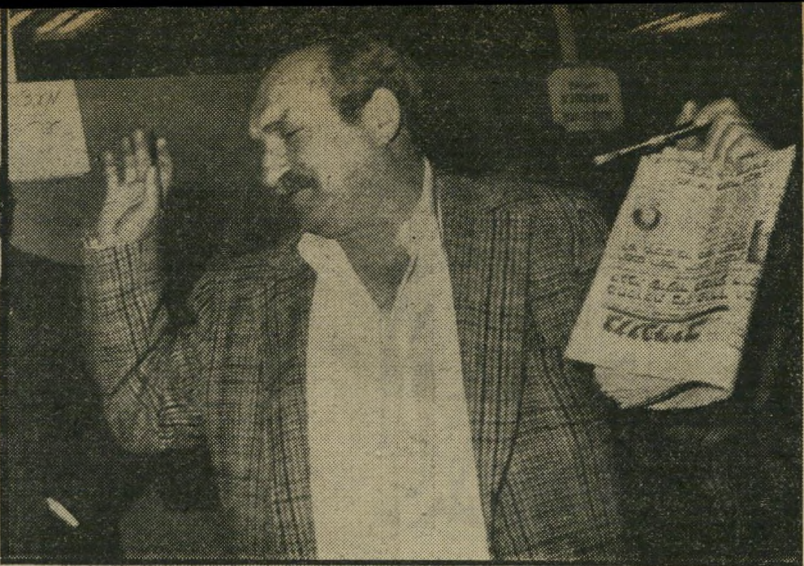
כלומר, שמות בעלי-המניות שלה אינם לפירסום. גם שייקה עצמו אינו מוכן לגלותם, ברמזו שבעליה השתמשו בהון שהוא שחור שבעליה מולדתם. ועל כן יסתכבו שם בצרות אם יודעו שמותיהם. נודע רק כי אחותו של משה קדר היא אחת מבעלות-המניות.

לגבי עצם הופעתה של חברה כזאת אמר ירקוני: "מה יש? זה דבר מקובל מאד. פועלות בארץ מאות חברות פנאמיות כאלה, והן שותפות בכל מיני חברות ובכל מיני עסקים, מן המוכרים ביותר. גם חברה זו אינה חדשה. היא קיימת מאז 1965 או 1966. אם הממשלה מתנגדת לחברות כאלה, אז שתוציא חוק שייאסור את פעולתן בארץ!"

לגבי המס והמישטרה, קיימת אפשרות אחרת. הם חושדים כי החברה אינה אלא כיסוי לשייקה ולחבריו, שהשתמשו בה כדי להסוות את העובדה שהם עצמם בעלי הציוד שהובא ארצה, ושהשתמשו לשם כך באופן בלתי-חוקי במטבע זר.

"זה לא מריח טוב"

מ בהינתנם של ירקוני וקדר היתה העיסקה פשוטה. הם — או החברה

ירקוני בעת שיחרורו בערכות

כל ישראל ערבים זה לזה

הפנאמית — קנו דחפורים במחיר של 2.35 מיליון דולר. 2 מיליון דולר שילם מישרד-הביטחון, תמורת שכירת הכלים לשנה וחצי. ההשקעה של הקונים היא 350 אלף דולר.

כעבור שנה וחצי, אם יחזיר להם מישרד-הביטחון את הכלים, ימכרו אותם בעולם, וההפרש שבו 350 אלף הדולר ובין המחיר שיו שג יהיה רווח נקי. סביר היה להניח שהדרישה לדחפורים תי משרד ושיוכרו לעשות לפחות מידי יון דולר נקי, כולו בחוק ופטור מכז מוס.

היה רק עוקץ אחד בחשבון זה. לפי החזוה שלא-נחתם, ניתנה למישרד-הביטחון אופציה לקנות את הכלים בתום תקר פת השכירות. במיקרה זה היו שייקה וחבריו מרוויחים את דמי-השימוש החודשיים, בין תקופת הקנייה לבין תאריך הרכישה על-ידי מישרד-הביטחון — וזה היה הופך רווח נקי.

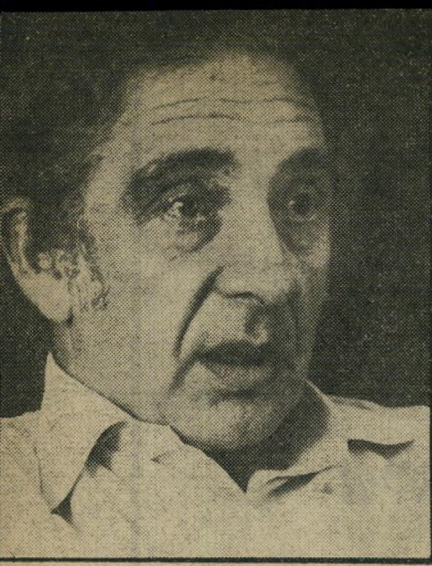
אולם כל עוד היה מחיר הדחפורים בחו"ל גבוה מן המחיר של האופציה הזאת, היה כדאי יותר לשייקה שמישרד-הביטחון לא ישי תמש באופציה.

על רקע זה מובן מיסמך, שרק מעטים יודעים על קיומו. זהו כתבי-ברורות בין רגבים ליונתן לנדסמן, האיש שהביא את

העיסקה לירקוני ושתבע קומיסיון עבור הרעיון והקשרים. הבורר הוא איש-הביטחון יורם לייבוזיק, בעלה של ריבקה מיכאלי. הוא קבע כי רגבים תשלם ללנדסמן 70 אלף לירות — אם יגרום לכך שמישרד-הביטחון יחתום על העיסקה עם רגבים. סכום נוסף של 50 אלף לירות יקבל לנדסמן מן אם מישרד-הביטחון לא ירכוש את הדחפורים בתום השכירות.

ממכתב-הבוררות עוזרת כמה שאלות. המרכזית היא כיצד "גרם" לנדסמן לכך שמישרד-הביטחון יחתום על העיסקה עם "רגבים"? השנייה היא, כיצד "גרם" לכך שהמישרד לא יקנה את הדיחפורים.

בפועל, לא מימש מישרד-הביטחון את האופציה. על כך החליט, בסופו של דבר, האיש החדש שקיבל לידיו את הנהלת מישרד-הביטחון, האלוף ישראל ("טליק"). טל, כשהגיעו הדברים לידו טליק הוא החליט שהעניין כולו "אינו מריח טוב", ועל כן החליט לשים קץ לכל הפרשה ולבטל את האופציה. העיסקה נעשתה לפני כניסת טליק לתפקידו, ועל כן לא ידע את הרקע שלה. הוא לא יכול היה לדעת כי שייקה עצמו היה מעוניין בביטול הדיחפורים, לא פחות ממנו.

איש מישרד-הביטחון גוראל

עניין האופציה מקדים את המאוחר למוקדם. בינתיים אך הגיעו הדחפורים לגמלי ישראל והיה צורך להור ציאם. הם הגיעו על שמו של פרץ אמיר, שנרשם כבעליהם. המישלוח כלל גם חלקי-חילוף בכמה עשרות אלפי דולרים, וכן כמה עשרות ארגונים במישקל של כ-140 טון.

ארגונים מיסחוריים

כ די שאזרח רגיל יוכל להוציא מיטען מנמל, עליו לשלם מכס ומיסים, ולהציג טייד ברישיון-ייבוא. תעריף המכס קובע במפורש כי "ציוד-לחמיה" פטור ממיסוי, על-פי אישור מנהל מישרד-הביטחון ומנהל המכס. אולם הדחפורים לא היו ציוד לחמיה, אלא ציוד רגיל, שהובא ארצה בשכירות לשנה וחצי. תעריף המכס קובע כי על ציוד מושכר ישלם מיסוי בשיעור של 20% מהמס הכולל, לכל שנה שהם שהים בארץ.

במיקרה של ירקוני היו שטר-המיטען ותעודת-המישלוח רשומים על שמו של פרץ אמיר, תשלומי ההובלה והביטוח שולמו על-ידי מישרד-הביטחון עבור פרץ אמיר. על-מנת להוציא את הציוד מן הר נמל, היה על אמיר להמציא את האישור שורים הדרושים ולשלם מיסים כחוק. למרות זאת הוצאו הכלים מן

חושף את כל פרטי הפרשה

שבה נתן מישרד-הביטחון גושפוקה להפרת חוק.

הברחות-מטבע, התחמקות ממס וציפצוף על כל נוהל

הנמל על-ידי עמיל-המכס שי מיש-רדי-הביטחון, ללא כל אישור כי כתב. הם הועברו ישר למחסני ערובה, ומשם למחסני "רגבים". יחד עם הדחפורים שנשכרו עבור מישרד-הביטחון הוצאו מן הר נמל טרקטור נוסף, שנועד כמפורש ל"רגבים", ולא עבור מישרד-הביטחון. כל חלקי-החילוף, ארגונים במישקל 140 טון, שעד היום אין המכס יודע מה היה בהם. פרץ אמיר אמר בחקירה, כי אף הוא אינו יודע מה היה בהם.

הכלים החלו בעבודה, אולם תוך זמן קצר החלה רגבים לוחצת לקיצור השכירות לשנה. ייתכן כי הסיבה היתה נעוצה בתחיות שלה, שמחירי-הציוד בעולם ייר-דו, כשייפלט ציוד רב עם סיום הנחת קטע צינור-הנפט באלסקה. יתר-על-כן עבודות מישרד-הביטחון נסתיומו, והדחפורים עמדו מושבתים בראשון-לציון.

הדחפור שנעלם

כ אן החלה חקירת מחלקת-החקירות של המכס ומישטרת-ישראל.

(המשך בעמוד 22)